

henem obsegu in na neprimernih prostorih. Kar se pa tiče ónega družega izreka, pómneti je treba, da se naša mladina razven šolskih predmetov uči tudi godbe, risanja in francoskega jezika. S tem preide ubogemu otroku ves dan v neprestanem duševnem delu in napóru, a zvečer nima toliko časa, da bi se mogel nekoliko odpočiti od truda-polnega duševnega dela, ker mora vse svoje izmučene sile posvetiti domačim nalogam in drugim pripravam, pri katerih je tréba zopet glave in rok. Govornik je tega mnenja, da bi treba domače naloge popolnem odpraviti, ali pa vsaj na toliko skrčiti, da bi otroku ostajalo vsaj nekoliko časa za odmor in počitek. Govornik sklene svoj govor z besedami, da samó v zdravem telesu se nahaja tudi zdrava duša. (Konec prih.)

Učiteljska zborovanja v Ljubljani.

II.

Občni zbor „Učiteljskega vdovskega društva“.

(Dalje.)

Občnemu zboru „vdovskega učiteljskega društva“ je predsedoval dné 7. t. m. njega predsednik, mil. g. prošt dr. Anton Jarec. V uvodnem govoru spominja se umrlih udov gg. Vozlačeka, učitelja v Laščah, in J. Zupanca, umirovljenega učitelja, poslednjič organista v Šmartinem pri Gorenjem gradu na Štajarskem. (Zbor v znamenje sožalovanja vstane.)

Gosp. predsednik omenja še dvoje vladnih odlokov; prvi zadeva pravočasno predlaganje letnih izkazov o delovanji društva, drugi odlok pa zadeva davek, ki se ima društvu naložiti pod imenom: „pristojbinska odméra“ (Gebühren-Aequivalent). Nadalje naznani, da je vladi sporočil, da ima „vdovsko društvo“ ljudoljuben humanitaren namen in se vzdržuje z letnimi doneski; premoženje je nastalo nekaj iz darov, nekaj iz plačevanj, ter je vsled tega prosil za prizanašanje z davkom. (Dosihmal še ni bilo odgovora.)

Tajnik in blagajnik gosp. Močnik poroča o društvenem delovanji in o denarnem stanu. Društvu na novo pristopil je učitelj g. France Klinar, sedaj v Dobrunjah. Umrla sta dva uda, in sicer učitelja Vozlaček, kateri je zapustil vdovo in dve siroti, in Zupanec, po katerem žaluje vdova in šest otročičev, ki imajo pravico do podpornine (do 18. leta). Podpiranih je bilo enajst vdov po 80, in tri po 100 gl. na leto. Sirot je bilo podpiranih enajst, a odpadle so tri zarad starosti in bolezni. Temu številu prirastejo sedaj: dve vdovi (po 100 gld. na leto) in osem sirot.

Društveni račun je razviden iz tiskanega računa od 1. septembra 1885. do konca avgusta 1886. l., ki se je udom že na dom poslal, a tudi pri občnem zboru se razdelil.

Društvenega premoženja je v obligacijah 43.750 gold., v hranilničnih bukvicah, dolžnih pismih in gotovini pa 2052 gold. 49. kr., torej vsega skupaj 45.802 gold. 49. kr. Društveno premoženje se je pomnožilo za 919 gold. 28. kr. V obligacijah je lansko leto bilo 42.950 gld., a letos je 800 gld. več toraj vkup 43.750 gold. — Pri občnem zboru je v preteklem letu bilo razdeljenih 130 gld., nekaj po društvenih pravilih, nekaj pa iz dobrote. Odbor je že v letošnji seji dovolil g. Vraniču iz Št. Ruperta na Štajarskem 30 gold., ker je dostojno dokazal izvanredne potrebe v družini. To je vpisano med točko „vdovam in sirotam“.

Ako primerjamo to, kar dobimo od naših udov na vstopnini in letnini, kar znaša 397 gld. s tem, kar dajemo, oziroma, kar smo izdali preteklo leto, namreč 1343 gld. 48. kr., nam primanjkuje 946 gl. 48. kr.; to pa smo nadomestili nekoliko iz obresti, ne-

Račun

o dohodkih in stroških vdovskega učiteljskega društva, njega vdov in sirot na Kranjskem od 1. septembra 1885. do 1. septembra 1886. l.

Oprav. štev.	P o s a m e z n o	G o t o v i n a		O b l i g a c i j e	
		gld.	kr.	gld.	kr.
	P r i h o d k i :				
1	Gotovine v blagajnici	159	95		
2	Letnina in vstopnina društvenikov:				
	I. četrletje 102 gld.				
	II. " 130 "				
	III. " 96 "				
	IV. " 69 "	397	—		
3	Obresti od obligacij:				
	I. četrletje 156 gld. 50 kr.				
	II. " 761 " 25 "				
	III. " 154 " 40 "				
	IV. " 731 " 85 "	1804	—		
4	Obresti od kapitalov	19	50		
5	Nakupljene obligacije imajo nominalne vrednosti			800	—
		2380	45		
	S t r o š k i :				
6	Vdovam in sirotam:				
	I. četrletje 415 gld. 09 kr.				
	II. " 318 " 81 "				
	III. " 347 " 50 "				
	IV. " 262 " 08 "	1343	48		
7	Za nakupovanje obligacij	679	90		
8	Pri občnem zboru so dobili:				
	Zupanc Urša 50 gld.				
	Novak Janez 30 "				
	Kravs Jože 30 "				
	Jerom Jozefa 20 "	130	—		
		2153	38		
	P r e m o Ź e n j e :				
9	Hranilnične bukvice	1400	42		
10	V državnih dolžnih pismih preteklega leta			42.950	—
11	Prirastlo tekoče leto št. 5			800	—
12	Privatna dolžna pisma 100, 75, 150 in 100 gld.	425	—		
13	Gotovine v blagajnici	227	07		
	Skupaj	2052	49	43.750	—

V Ljubljani, 1. septembra 1886. l.

Dr. Anton Jarc,
prvoosednik.

Matej Močnik,
blagajnik in tajnik.

koliko pa iz blagajničnih ostankov. — Kakor že omenjeno, se je letos premoženje zvišalo za 4009 gl. (*rebus in stantibus*); ako ostane kakor je sedaj, bode stroškov prihodnje leto 1743 gld. 48 kr.

Tak je bil račun 1. septembra. Odsihmal je vplačanega: kapital 75 gl. in obresti 3 gld. 25 kr. Na dolgu je 8 letnin po 6 gld. in obresti od kapitala 100 gld.

Zbor vzame to poročilo brez debate na znanje.

Na dnevnem redu so prošnje: Gosp. Leopold Božič, nadučitelj v Žireh, dobí izredne podpore 50 gld.; učiteljska vdova Josipina Jerom po dobroti 20 gld., kakor lansko leto. († g. Jerom je bil sicer ud vdovskemu društvu, a ker je že bolehen pristopil, ni učakal dóbe dveh let, in povrnilo se je vdovi vplačano. Vdova Josipina je sedaj v Ljubljani, otroci so, premoženja ni, in kam se hoče zateči, kakor k učiteljem. Uboštvo je toliko večje, ker po nesreči ranjki ni bil stalno umeščen, torej tudi nima vdova postavne pokojnine.)

V pregledovalce računov se volijo: Adamič (Ljubljana), Kavčič (D. M. Polje) in Kovšca (Kropa). V predsednika se voli vsklikoma dosedanji predsednik, ki se udá občni želji in prošnji, ter hoče še biti predsednikom. Po „listkih“ se voli v blagajnika učitelj v pokoji, M. Močnik, in v sedanji odbor: Borštnik, Čenčič, Govekar (tajnik), A. Praprotnik (Ljubljana), Franc Praprotnik (Preska), Simon Punčah in Ivan Tomšič.

III.

Občni zbor „Slovenskega učiteljskega društva“.

Ko je bilo zborovanje „vdovskega društva“ zvršeno, otvori zborovanje „Slovenskega učiteljskega društva“ njega podpredsednik gosp. profesor F. Predika, (g. predsednik Andrej Praprotnik bil je uradno zadržan) ter zborovalce prav prijazno pozdravi, in razlaga, zakaj je odbor volitev novega odbora za prvo točko dnevnega reda določil, ter povabi navzoče ude, da naj izvolijo v prihodnji odbor možé, ki niso preobloženi z drugim delom, da bode potem društvo zamoglo lože ustrezati svoji nalogi. Prične se takoj volitev devetih odbornikov po listkih. Izvoljeni so bili gg.: Andrej Praprotnik, Fr. Govekar, Ivan Tomšič, J. Predika, Andrej Žumer, Feliks Stegnar, Fr. Papler in prof. Levec. V ožji volitvi bil je izvoljen g. Iv. Borštnik z 12 glasovi, nasproti 10 glasovi, katere je dobil g. A. Brezovnik.

Društveni tajnik g. Franc Govekar poroča na to o društvenem delovanji v preteklem letu nekako tako-le: Odbor „Slovenskega učit. društva“ se je v seji dné 8. oktobra preteč. l. tako-le ustanovil: gg. A. Praprotnik, predsednik; prof. Jak. Predika, namestnik; Franc Govekar, tajnik; Iv. Tomšič, blagajnik, in A. Žumer, knjižničar. Poleg teh so še štirje odborniki delavni pri sejah. K sejam shajal se je odbor skoraj vsaki mesec, ter je obravnaval razne društvene stvari. Posebno mnogokrat se je odbor posvetoval, kako bi na najprimernejši način društvo začelo izdajati knjige za slovensko mladino.

Društvo je v ta namen povabilo slovenske pisatelje, da bi spisovali za nameravano šolsko knjižnico. Pa, žalibog, do danes nam je poslal samo jeden sotrudnik rokopis. Zato je naše slovensko učiteljsko društvo toliko bolj razveselila vest, da so se poslednji čas začele gibati in zbirati mlade moči v ta prevažni namen, da bi se skoraj spisala in osnovala toliko zaželjena in prepotrebna knjižnica za našo mladino.

Odbor je tudi to zadevo postavil na dnevni red današnjega občnega zbora po želji naših mladih sotrudnikov. Opomniti mi je še posebno, da so se našega slovenskega učiteljskega društva spominjali naši vrli bratje Čehi. Slavni česki rodoljub g. Ivan Lego v Pragi je 5. februarja t. l. poslal slovenskemu učiteljskemu društvu 32 iztisov českih

knjig razne vsebine, za kar se mu je odbor javno zahvalil. Gosp. Ljudevit Švasta, učitelj na Žižkovem, poslal je našemu društvu zanimivi svoj računski stroj z obširnimi popisom, kako ga uspešno v šoli rabiti. Gosp. učitelj J. Krulec je pri znanstvenem zabavnem večeru v daljšem govoru in dejanskem navodilu razkazoval, kako je ta novi računski stroj rabiti kot izvrstno šolsko učilo. Gosp. profesor Verhovec bral je pre-zanimivo berilo o zadevi starejših šol in učiteljev v Ljubljani. Gosp. nadzornik Andrej Žumer razlagal nam je učiteljsko razstavo v Celovci in dr. Tem in vsim, kateri so kaj pripomogli, da so bili zimski večeri tako mikavni, izrekam v imenu odbora najprisrčnejšo zahvalo.

(Konec prih.)

Iz šole za šolo.

Razzlogovanje.

(Sestavil **Fr. Jamšek.**)

(Dalje.)

XLVII.

Soglasnika **b** in **p**.

Narek 1. Lenuh ima v ustih pipo, na glavi pa bibo. Kaj ima šest nog pa hodi po glavi? Mrtvo truplo položi se v grob. Vreli vodi pravimo krop. Barbka je dopoludne brala iz svojega berila, popoludne pa je prala na perišči umazano perilo. Bob je najtečnejše sočivje. Kdo rabi pop? Pa, kaj da je platno tako blatno! Moj prst ti kaže brst, katerega so obzrle gosenice. Dete prosi babo za papo. Golobček je ljubka živalica. Repni olupki nas spominjajo na lakoto. Bog vse vidi, Bog vse vé. Berem, pišem, pevam rad, saj sem šolar zdrav in mlad.

Narek 2. Si vžé jedel polha? Nadležna stvar je bolha. Grozdni trop je dobro dvakrat predrobiti. Seneni drob potrosi po ledini! Nekdo se piše Bobek. Čez noč se je razcvetel jeden klinčkov popek. Boben bobni. Trobentač trobi. Vzemi nit v dve gube! Na skednji je tri kupe žita. Dež lije kakor iz kablje. Jezus je izpraznil kupo trpljenja do zadnje kaplje. Spredej zabije se sod s čepom, zgoraj pa s pilko. Trava ima votlo bilko. Dob rodi želod, šiške in ježice. Top je bronast. Robec ima rob na dveh straneh. Veš kaj je božji rop? Popotnik potuje. Pobotnica je plačilni list. Obad je huda muha. Opat nosi tudi mitro. Priča občnega potopa je bila rodbina Noetova. Človek je podoba božja. Bolnik je slab in bled. Veličasten je Rinkin slap Savine. Kam hodiš plet? Grobokop koplje drugim jame, dokler sam v njo ne pade. Vari se sumljivih gob! Glogov in kapusov belin sta poškodna metulja. Pelin je zdravilno zelišče.

XLVIII.

Soglasnika **d** in **t**.

Narek 1. Zidar zida zidanico. Sitar dela sita, rešeta in redeseje. Našli so v zemlji trden zid. Krt ni grd, še manj pa škodljiv. Teta vodijo našega slepega in slabotnega dedeka. Glad je hud, hujša je žeja. Mesar hodi svinje klat, dokler je hlad. Črednik trobi, slávec pa drobí. Čemu je dlaka? Tlaka je odpravljena. Sveti Vid, črešenj sit. Ko bi hotel tat ukradeno nazaj dat! Poglej za plot; tam žrêjo svinje dobov plod. Svilnat trak je drag. Berem, pišem, delam rad, saj sem deček zdrav in mlad. Tega sitneža sem sit do grla. Ga nikdar ni bilo, ga nikdar ne bo, pa je vender; kaj more to biti?

Narek 2. Svilnati traki morajo biti dragi. Okregal sem mlatiče, ker so davili mla-diče. Pod gradom pelje pot k studencu, a ne pij, dokler se ne ohladiš. Seneni drob